

UVELJAVLJANJE MEDNARODNE ODLIČNOSTI

Forum odličnosti in mojstrstva Otočec 2006

Tradicionalni 18. Forum odličnosti in mojstrstva na Otočcu, ki je potekal 25 in 26. maja letos, je po svoji vsebini in po udeležencih dokončno presegel državne meje in se zapisal v zgodovino razvoja ekonomije na Dolenjskem in v Beli krajini kot prvo mednarodno povezovanje ideje o odličnosti življenja in dela. Njegov moto je bil »Lux ex oriente et occidente« in iskal je niti, poti ter možnosti, da iz odličnosti in mojstrstva posameznih narodov splete model, ki bi nas še bolj povezoval v iskanju univerzalne svetovne odličnosti. Ali, kot so zapisali organizatorji Forumu: »povezovalno Svilno pot, ki so jo na obširnem evro-azijskem območju gradili že naši predniki, želimo nadgraditi in obogatiti z novimi izzivi, vizijami, strategijami in ustreznimi rešitvami.«

Že po tradiciji je bil tudi letošnji uvodničar predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akademik prof. dr. **Boštjan Žekš**. Tudi tokrat je poudarjal, kako pomembna je za odličnost naroda in njegovo uveljavljanje v svetu odličnost posameznika k kateri pripomore v znatni meri kakovost zlasti visokošolskega študija. V Sloveniji ne moremo biti z njim zadovoljni. Krivično je plačevanje šolnin izrednih študentov, študij traja predolgo, študentsko delo je neurejeno in možnosti za postranske zasluge odvrača profesorje od pedagoških obveznosti. Bolonjsko reformo ne izkoriščamo kot možnost za izboljšanje kakovosti študija in uvajanje šolnin s sistemom štipendiranja je še vedno v začetni fazi. Prepogosto se študent prizadeva le za diplomu ne pa, da bi si dejansko pridobil znanje in dokazoval njegovo uporabo. Začnimo ljudi ceniti po delu, pa se bo v večji meri in hitreje razvijala tudi naša skupna odličnost..

Forum so pozdravili gosti nekaterih veleposlaništev v Sloveniji. Povezovanje slovanskih narodov v preteklosti je rojevalo mnogo dobrih zamisli in dejanj zato ostaja osnova skupnemu sodelovanju tudi v prihodnje tako na razvoju odličnega gospodarstva kot kulture, je v nagovoru Forumu zlasti poudarjal dr. **Mikhail Valentinovič Vanin**, ruski veleposlanik v Sloveniji. V sodelovanju narodov ima knjiga pomembno povezovalno in izobraževalno vlogo, zbližuje ljudi in krajša poti v iskanju skupne blaginje, skupnih vrednot ter univerzalne odličnosti, je svoje misli na Forumu podal irski veleposlanik v Sloveniji **Patrick McCabe**. Kot ta dva gosta je v svojem pozdravnem nagovoru tudi **WU Liyuan**, svetovalka kitajskega veleposlanika v Sloveniji najprej poudarila pomen mednarodnega sodelovanja malih in velikih, bogatih in revnih, globalnega sveta v vseh svojih različnostih. Na poti k odličnosti se moramo spodbujati, si pomagati in graditi na tistih vezeh, ki so v preteklosti bile uspešne.

Iskanje poti k mednarodni odličnosti se po mnenju dr. **Danilo Turka**, začne pri etiki in vprašanju ali je v določeni družbi prostor zanj, da spodbuja posameznika v prizadevanjih za odličnost. Odličnost sama po sebi je vselej individualna, družbeno ozračje, ki jo omogoča pa vselej kolektivno, to je neki minimum splošnih pogojev v katerih mora svojo usodo in svoj prispevek v družbi določiti človek sam. Kakšno etiko spodbuja družba je velikega pomena za rezultate in odličnost posameznika. V filozofijah vzhoda sta kolektivizem in dobra organizacija zanesljivejša pot do cilja kar je sprejemljivo za posameznika vse dotlej, dokler ne potrebuje več osebne svobode, da razvije svojo kreativno moč. V filozofijah sodobnega zahoda ima skupno dobro sekundarni značaj in ocenjuje se, da individualna svoboda posameznika bolje zagotavlja razvoj, kot pa omejevanje v imenu skupnosti. Aristotel je menil, da je za srečo poleg individualnih lastnosti človeka, potrebno tudi skladno sožitje z drugimi člani skupnosti zaradi česar družba potrebuje zakone. Pot do izboljšanja človeka in do njegovega zavzemanja za vsestransko odličnost je iskal tudi Kant, ki je razpravljal o meritornih dolžnostih človeka do samega sebe in ugotovil, da zanemarjanje sposobnosti za popolnost zavira njegovo napredovanje. Človeštvo trajno išče najboljše razmerje med svobodo posameznika in interesi skupnosti. Zaradi mednarodnih primerjav so dokaj poenotena mnenja, da je za kreativnost na področju umetnosti, znanosti in gospodarstva potrebno več osebne svobode medtem ko so v politiki potrebni kompromisi, ker odloča o javnih zadevah pri čemer je pomembno, da politika omogoča smiselno udeležbo posameznika v odločanju. Zunanja politika, ki se uresničuje v zaznanih dogajanjih v zunanjem okolju, mora imeti dovolj svobode, da se prilagaja in pravočasno izkoristi priložnosti. Težiti mora k odličnosti, da bi lahko opravila svoje specifične naloge. Temeljni pogoji za njeno odličnost pa so verodostojnost, angažiranost, usklajenost in privrženost načelom. V iskanju poti do mednarodne odličnosti čakajo Slovence še mnoge izkušnje, da bi se v prihodnje izognili Vilniuški izjavi, nerealnim ocenam političnih vprašanj o Balkanu, ne dovolj velikim dosežkom humanitarne pobude predsednika države za Darfur in odstojanjem od mednarodnih pogodb kot so Osimski sporazumi.

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije mag. **Jožko Čuk** je postregel z zgovorno statistiko o trenutnem položaju gospodarstva in številnih akcijah zbornice. Predsednik je poudaril, da je v delegacijah zbornice, ki so obiskale svetovne trge sodelovalo preko 2300 podjetij. Delegacije so obiskale 209 držav v katere Slovenija izvozi preko 60% svojih izdelkov in storitev. Ni dežele na svetu, kjer ne bi bili prisotni. Zbornica ocenjuje, da se

bo gospodarska rast v svetu nadaljevala tudi v letu 2006 ter v povprečju dosegla 4,8%; v ZDA 3,5%, na Japonskem 2,8%, v EU le 2% zaradi socialnih in kulturnih nerešenih dilem in pri novih članicah EU 4%. Hitro rast bodo dosegale Rusija in Indija 6% ter Kitajska 9%. Vredne so velike pozornosti vsakega podjetja v Sloveniji. V monetarni politiki lahko pričakujemo rast obrestnih mer, razmerje med EUR in \$ bo 1:1,23, cene surovin bodo rasle, zlasti nafta, ki lahko povzroči inflacijo in resne motnje na trgu. Tem trendom primerno bi se moralo dolgoročno naravnati slovensko gospodarstvo ter stimulirati kadre, da bodo znali in hoteli prilagajati poslovanje svetovnim trgov.

Odličnost in mojstrstvo dr. **Jožeta Gričarja** na področju e-poslovanja je sijalo tudi na letošnjem Forumu. Tokrat je avtor opozoril na pomen e-uprave in nujnost njene posodobitve za izboljšanje konkurenčnosti ter uresničevanje lizbonske strategije do leta 2010. Uporaba e-tehnologije v javnih naročilih lahko zmanjša stroške za 5% v vsej EU in povečala sodelovanje srednjih ter malih podjetij. Velike pridobitve se pričakujejo od razširitve sodelovanja v EU na področjih raziskav in dobre poslovne prakse na lokalni in regionalni ravni. Močna so prizadevanja, da se financirajo programi čez evropskih elektronskih omrežij. Možnosti e-plačevanja zahtevajo v e-oskrbovanju izstavitev in prejem računa v e-obliki kar je celovit proces v organizacijah vseh vrst in velikosti, ki se navezuje na blagovni in denarni tok. Ko bodo ljudje v organizacijah držav regije v medsebojno povezanih procesih pretežno uporabljali e-tehnologijo bo že mogoče govoriti o e-regijah, ki bodo pomembna konkurenčna prednost. Pri nastajanju take regije je Slovenija lahko resna partnerica in pobudnica, ki v svoj prostor pritegne visoke tehnologije in si zagotovi razvojno prioriteto na področju e-poslovanja. E-regije se ne bodo razvijale samo v nordijskih državah in srednji Evropi saj so zanimive tudi za države na zgodovinskih trgovskih poteh Svilne in Jantarjeve ceste, e-rešitve se povezujejo z e-turizmom, transportom, logistiko, zdravjem, učenjem in drugim. Pomembno vlogo bodo imele v teh procesih Univerze z izpostavljanjem laboratorijev ter središč odličnosti, organiziranjem strokovnih izmenjav in med univerzitetnimi raziskovalnimi projekti. Tehniška znanja se morajo dopolnjevati s komercialnimi kar je pomembna naloga univerzitetnega študija. Projekt »Nova Svilna cesta« pod okriljem OZN se ocenjuje za največji projekt človeštva do sedaj in zajema dvopasovno cesto in železnico od Kitajske preko Kaspijskega in Črnega morja do Srednje Evrope. Gibanja za povezovanje so prisotna tudi v obeh Amerikah. Nastajajo živi laboratoriji v katerih se virtualno povezujejo raziskovalci, razvijalci in uporabniki nastajajočih rešitev. V njih naj bi se oblikovala najboljša praksa za novo delavno okolje kot so popolna povezljivost posameznika neodvisno od lokacije, enostavnost in mobilnost povezav ter obvladovanje kompleksnosti. Delovno mesto tako prihaja k nam kjer smo. Na nove načine se povezujejo informacijski sistemi s posamezniki neodvisno od lokacije. Za uresničevanje živih laboratorijev že delujejo pomembni skupni projekti nordijskih držav, v Sloveniji pa se odvijajo intenzivne priprave na tretjo mednarodno delavnico o živih laboratorijih.

Poenotenje temeljnih vrednot kot podlage za iskanje univerzalne odličnosti je bila tema Foruma, ki jo je obravnaval akademik dr. **Jože Krašovec**. Odločitev za dobro in pravično ter zavračanje slabega in krivičnega, človeka absolutno zavezuje in iz tega brezpogojnega jedra je mogoče izvajati različne vrste vrednot na osebni in družbeni ravni. V večini civilizacij in religij sestavljajo samo jedro vrednostnega sistema: vrednota življenja, glas vesti, potreba po pravičnosti, osebno dostojanstvo, osebna in narodna identiteta, čut za svobodo, sočutje do šibkega, pomen človeškega dela, osebna lastnina in trpljenje kot sredstvo osebnega očiščevanja. Ljubezen in zvestoba se najbolj očitno manifestirata v družinskih razmerjih in zato v vseh civilizacijah družina spada med temeljne vrednote. Obstaja soglasje, da je vrednota nekaj dobrega in človeka moralno zavezuje. Iskanje dobrega je najbolj samoumevna zveza vsakega posameznika in vsake družbe. Vrednote, ki so postale last vsega civiliziranega sveta so našle pot v deklaracijo Združenih narodov. Prednost evropske civilizacije je izrazito osebna naravnost naše kulture. Človek je osebnost kot svobodno bitje in nosilec vrednot, je najvišja vrednota, ki vključuje čut za dostojanstvo, svobodo, solidarnost, sočutje. Najvišji ideal človeka je mir, ki ga ustvarja sprava. Priznavanje in uresničevanje vrednot ljudi povezuje v skupnost, ki predstavlja mir. Polarna napetost med občutkom absolutne odvisnosti na eni strani in relativne odvisnosti in relativne svobode na drugi strani je ključni problem v vseh časih in določa napetost med posameznikom in skupino ali družbeno zavestjo oziroma med osebno odgovornostjo in kolektivno. Dr. Krašovec meni, da človeški razvoj ni toliko odvisen od razuma kot od stanja čustev in morale

Na Forumu so dijaki Ekonomske šole Novo mesto predstavili **Podjetništvo mladih**. Opozorili so na delovanje svojih učnih podjetij, ki se ukvarjajo z izdelavo poslovnih načrtov, administrativnimi storitvami, provizijsko prodajo in drugimi dejavnostmi, ki jih trg potrebuje in jih je šola sposobna realizirati v okviru učnih programov. Veliko odzivnost je na Forumu doživela predstavitev njihovih učnih podjetij na mednarodnem sejmu v Zagrebu, ki je bilo kakovostno in o katere so posneli tudi film.

Dvakrat številnejše prebivalstvo Kitajske od Evrope je pomemben azijski potencial, ki se uspešno vključuje v mednarodno odličnost. Dr. **Mitja Saje** je na Forumu podal zgodovinski pregled razvoja te velike populacije in

uvodoma poudaril, da je bila Kitajska do konca 18. stoletja največja gospodarska sila na svetu z največjim tržiščem, kar je zasluga tradicije in trajnega, trdnega političnega sistema, ki je zagotavljal racionalnost in izobraževanje. Po stoletjih nemirov, ki so sledili, se je koncem 19. stoletja oblikovala moderna Kitajska po vzoru Sovjetske zveze s sprejemanjem zahodnih idej, ki so pospešile industrializacijo, uvedle sodobne institucije in šolstvo ter v temeljih spremenile tradicionalne družbene vrednote. Politika odpiranja intenzivno vključuje Kitajsko v proces globalizacije z milijardo in tristo milijoni prebivalcev, ki delujejo pod skupno centralizirano upravo in nastopajo na enotnem tržišču, kar je možno označiti kot velik gospodarski sistem. Med njegovimi posebnostmi so zlasti vztrajnost in zato manjša občutljivost za zunanje vplive (1), sobivanje večjega števila proizvajalcev na velikem trgu (2), proizvodnja v ogromnih količinah (3), visoka stopnja samozadostnosti, neodvisnost od zunanjetrgovinske menjave (4), neodvisnost od gibanj na svetovnih trgih (5). Kitajska se je z začasno zaprtostjo pred svetovnimi trgi okrepila in pridobila sposobnost tekmovanja s tujo konkurenco, izgubljala pa je stik s tehničnim in tehnološkim napredkom v svetu. Šele koncem 20. stoletja se je povsem vključila v mednarodno skupnost. V sedanjih razmerah hitre rasti obstajajo velike možnosti širjenja domačega tržišča in visoka stopnja gospodarske rasti v daljšem obdobju. Razmah potrošništva je glavni spodbujevalec te rasti. Zaradi trdne organizacijske strukture in visoke stopnje centralizacije organov oblasti, deluje kitajski politični sistem celo bolj učinkovito kot v marsikateri razviti zahodni državi, ker hitro po odločitvi mobilizira sredstva in zagotovi učinkovito delovanje vseh hierarhično povezanih institucij za uresničitev zastavljenega cilja. Prednost Kitajske je tudi v sposobnosti njene narodne banke, da sorazmerno samostojno vodi tečajno politiko kitajske valute in določa paritetna razmerja. V letu 2005 je objavila, da prehaja na vodeni drseči tečaj na osnovi tržne ponudbe in povpraševanja po vrednosti večjega števila valut. Dejstvo pa je, da je Kitajska še vedno v veliko soodvisnosti od ameriškega gospodarstva, saj je glavni financer ameriškega zunanjega dolga in svoje ogromne devizne rezerve vlaga v obveznice ameriške centralne banke. Pri vstopanju na kitajski trg je za tujega partnerja največji problem, kako postati del velike poslovne družine. Prva pogajanja so zahtevna in naporna, ko kitajsko podjetje sprejme svojega tujega partnerja, začnejo veljati pravila trdnih prijateljskih odnosov, ki temeljijo na visoki stopnji zaupanja, zato tak položaj omogoča tujemu partnerju bistveno prednost pred ostalimi konkurenti.

Mag. **Marija Lubšina Novak** je s svojim prispevkom *Odlična vzgoja in izobraževanje kot pogoja za odlično gospodarstvo* predstavila Forumu izjemno pomembne dileme prihodnjih učinkov sedanjega izobraževalnega procesa. Po napovedih UNESCO lahko pričakujemo »revolucijo uma«, ki bo dvignila izobraževanje v sam vrh družbenih prednostnih nalog in po njegovih opozorilih utegne biti najmočnejša zavora tega procesa tradicionalna šola, ki je potrebna korenitih sprememb, da bo človeka opremila z znanjem za življenje v danih okoliščinah. Z internetom so se odprle nove možnosti elektronskega poslovanja, ne le kot distribucijskega kanala, temveč kot istočasno opravljanje številnih drugih funkcij: tvori virtualno tržišče, je orodje za proizvodnjo izdelkov, opravlja storitve, oblikuje nove odnose z dobavitelji, zahteva dobro koordinacijo projektov ter vnaša nove načine zbiranja in analize podatkov. Internet spreminja poslovno okolje, svet postaja vedno manjši, poslovanje je globalno, trgovinske ovire se odpravljajo, komunikacije so vedno hitrejša in okusi potrošnikov se spreminjajo na vseh področjih. Da bi organizacije sledile tem velikim spremembam, se morajo same nenehno učiti ter imeti strukturirano, dinamično in odprto šolsko izobraževanje. Na pričakovanih novostih v poslovanju, izhodišč Lizbonske deklaracije in razvojnih usmeritev, ki jih je že sprejela Slovenija, išče Osnovna šola Brežice svojo pot od kakovosti k odličnosti, na kateri je najpomembnejša pobuda vseživljenjskega učenja. Z izbranim modelom kakovosti uveljavlja nenehno samoocenjevanje, da zmore jasno opredeljevati svoje cilje, prioritete in izboljšave ter razvijati instrumente merjenja možne uporabe pridobljenega znanja. Poslanstvo šole jutrišnjega dne – odlične šole – bo vzgoja dobrih ljudi s pridobljenim kakovostnim znanjem. Šola mora dejavno sooblikovati mladostnikov pogled na svet in poleg racionalnega uma razvijati čustvovanje kot podlago vseh vrednostnih sistemov.

Ekonomske povezave v Evro-azijskem prostoru v luči zgodovine, prihodnosti ter mednarodne odličnosti je Forumu predstavil dr. **Stane Granda**. Ljudstva starodavnih kultur kot so Kitajci in Indijci ni možno dolgoročno pokoriti ali duhovno podjarmiti. Njihova sposobnost delovanja, tudi na področju produkcije in vodenja, izhaja iz drugačnega sistema vrednot, njihove kulture so notranje izjemno koherentne in čim zunanji pritisk popusti, se skoraj hipno vrne v nekdanje stanje. Pri teh ljudstvih je možno marsikaj občudovati, se od njih veliko naučiti v smislu prenosa in adaptacije, ni pa jih možno uspešno posnemati. Za globalizacijo se običajno kaže nemoč naše evropske inventivnosti, kriza samozavesti in identitete v širšem smislu besede. Evropa se na eni strani združuje, hoče biti tekmelec ZDA, ne zaupa pa lastni pameti in izkušnjam. Vsepovsod se posamezniki zatekajo k azijskim verskim kultom in ne cenijo lastne dediščine. Kakor koli stvari obračamo, tudi danes ni vzrokov za brezvoljnost in brezcilnost, za obup in izgubo samozavesti, ki se kaže po nekritičnem odnosu do azijskih tigrov, indijskega podkontinenta, oboževanju vsega tujega. Temeljno znanje je še vedno doma v Evropi in njeni odtujeni sestri Ameriki, Azija pa znanje predvsem aplicira v smeri masovne produkcije. Silno pomembno je, da vidimo svet kot celoto, da vidimo in cenimo dosežke azijskih in nekaterih drugih gospodarskih velikanov, lahko se po njih

zgledujemo, posnemajmo pa rajši tehnološke parke na Koroškem, pospeševalnik v Bazovici ali projekt Iter v Franciji.

Naj gre za odnose, proizvode, storitve ali športne rezultate, visoko kakovost zagotavlja predvsem odličnost osebe je na Forumu ugotovil **Lojze Peterle**. Odličnost lahko dosegamo izhajajoč iz naših vrednot in vizij, z voljo po visoki kakovosti tega kar delamo. Tisto kar premika meje mogočega, je ravno moč odličnosti. Odličnosti tudi ni brez etične podlage in moralnega naboja. Odličnost je nujna v politiki še posebno na notranje političnem in mednarodnem področju. V državah politične odličnosti stranke ne tekmujejo med seboj s politično radikalnostjo, ampak v tem, kdo bo bolje uresničil tisto, kar je za dobro države treba storiti, za kar je treba na široko odpreti možnosti ustvarjanja in možnosti, da se dobri razvojni koncepti lahko povezujejo v novo razvojno paradigmo. Mednarodni odnosi ali nova ureditev sveta lahko doseže več odličnosti samo s spoštovanjem človekovega dostojanstva in različnih identitet. Za trajnejšo odličnost Evropske zveze je nujen občutek za združeno Evropo pri njenih državljanih. Če bomo Slovenci odlični, bomo proces globalizacije lahko vodili, sicer se mu bomo samo prilagajali

Modele odličnosti kot sodobna orodja za uveljavljanje učinkovitosti in uspešnosti sta predstavila na Forumu dr. **Ivan Skubic** in mag. **Karmen Kern Pipan**. Med temeljna načela in principe stalnih izboljšav spada zbujanje zaupanja v trajnost rezultatov z dokazili o tem, da je tisto, kar organizacija počne in kako to počne, dobro zasnovano, sistematično ter da se stalno pregleduje in izboljšuje. V uspešnih organizacijah managerji ustvarjalnost zaposlenih sistematično spodbujajo, da bi tako pridobili čim več dragocenih idej za izboljšanje učinkovitosti in uspešnost poslovanja. Inoviranje in stalno učenje sta gibal razvoja, ki ločita povprečne od odličnih. Organizacije, ki uporabljajo EFQM model odličnosti objektivno analizirajo stanje, prepoznavajo svoje šibke točke in načrtujejo izboljšave. Temelji odličnosti po tem modelu so usmerjenost v rezultate, osredotočenost na odjemalce, voditeljstvo in stanovitnost namena, upravljanje na podlagi procesov in dejstev, razvoj in vključevanje zaposlenih, stalno učenje, inoviranje in izboljševanje, razvijanje partnerstva ter družbena odgovornost.

Vedno bolj prihaja do izraza sodelovanje na globalni in nadnacionalni ravni je ugotavljala dr. **Gordana Žurga** v svojem prispevku o pomenu sodelovanja za doseganje odličnosti. Eden od pomembnih kriterijev, ki določa konkurenčnost države je tudi učinkovitost njene uprave. Integriteta Evropske unije kot sistema je odvisna od zmožnosti in pripravljenosti vsake članice, da prispeva k skupnemu odločanju in da se potem ravna po skupnih pravilih. Slovenija je del enotnega evropskega upravnega prostora in je že harmonizirala svojo zakonodajo zakonodaji EU. Ta prostor zajema izdelane evropske politike in pravila, je okolje za poenotenje pravic državljanov in gospodarskih subjektov ter jamči homogeno raven učinkovitosti storitev. Številne reforme je potrebno realizirati za uspešno izvajanje Lizbonske strategije. Slovenija je svoj program sprejela v oktobru 2005 in si zadala naslednje cilje: v desetih letih preseči povprečno raven gospodarske razvitosti EU in povečati zaposlenost v skladu z cilji Lizbonske strategije(1), izboljšati kakovost življenja in blaginjo ljudi merjeno s kazalci človekovega razvoja, zdravja, socialnih tveganj in družbene povezanosti (2), uveljaviti načelo trajnosti kot kakovostnega merila na vseh področjih razvoja vključno z ciljem trajnostnega obnavljanja prebivalstva (3) ter s svojim razvojnim vzorcem, kulturno identiteto in zavzetim delovanjem v mednarodni skupnosti postati v svetu prepoznavna in ugledna država (4). Slovenija ima sprejete dokumente o nalogah, vlogi in pomenu politike kakovosti v javni upravi in uvedeno javno ocenjevanje zadovoljstva strank z njenimi storitvi. Zlasti zaposleni v javni upravi imajo priložnost sooblikovati upravne in širše družbene storitve na način, da država služi državljanom in ne obratno in tako prispevati k višji kakovosti življenja. Kot strokovnjaki na svojem področju imajo priložnost prispevati k razvoju posameznega strokovnega področja ter s prenosom znanja in izkušenj bogatiti zakladnico strokovne besede.

Svetovni trg zahteva svetovno odličnost je na Forumu pribil **Japlec Jakopin**, znani slovenski načrtovalec kakovostnih jaht in uspešen blejski podjetnik. Visoka cena dela in izjemno visoka stopnja socialne zaščite pomenijo omejevanje slovenskemu gospodarstvu na svetovnih trgih saj ne sledimo drugim državam pri sprejemanju ukrepov konkurenčnosti delovne sile, podjetji in blagovnih znamk. Iz tega razloga mora Slovenija poiskati in prepoznati svoje talente in področja, kjer je boljša ali vsaj enaka ostalim udeležencem na trgu. Poiskati moramo svojo odličnost in področja, kjer to odličnost lahko učinkovito uveljavljamo. Trenutno smo premalo prepoznavni z nizkim ugledom kar znižuje ceno našim izdelkom na globalnem trgu in jim zmanjšuje ustvarjeno dodatno vrednost. Ustvariti bi morali okolje, da je najpomembnejša blagovna znamka prav Slovenija in storiti vse potrebno, da jo trdno zasidramo v zavesti vseh zemljanov kot znamko zanimive in lepe dežele, dežele sposobnih, strokovnih in prijaznih ljudi ter izdelkov in storitev najvišje kakovosti. Področja kjer bomo najlažje dosegali odličnost in prepoznavnost so kreacija in inženiring novih rešitev visokih tehnologij z visoko dodatno vrednostjo (1), povezovanje zahoda z vzhodom ter severa in juga (2) in lepote ter raznolikosti dežele z zanimivo in bogato zgodovino ter kulturo, nedotaknjeno naravo in hitro dostopnostjo (3).

Forum je obiskal tudi dr. **France Cokan** in opozoril poslovni svet, da mora poskrbeti za odličnost svojega zdravja, ker sicer ne bo zmozel nenehnega tekmovanja na trgu. Nujnost gibanja v naravi, zdravega teka, hitre hoje v današnjem času najbolj krepi duševno in telesno ravnanje v človeku in mora biti zato njegova vsakodnevna skrb.

Za okroglo mizo so na iskriva vprašanja moderatorke častnika Finance **Stanislave Kalacu** zanimivo odgovarjali predsednik uprave Nove ljubljanske banke **Marjan Kramar**, glavna direktorica Trima **Tatjana Fink MBA**, generalna direktorica Adria Mobil **Sonja Gole**, predsednik uprave Krke tovarne zdravil **Jože Colarič** in **Aleš Nemec** predsednik uprave ISKRA Avtoelektrika iz Nove Gorice. Za svojo osebno odličnost sicer skrbijo vendar nenačrtno in tako, da povezujejo prijetno s koristnim prioriteto takrat in tam, ko to narekujejo interesi družbe. Prizadevajo si svoje delo opravljati čim bolje, kakovostno, odlično in k temu spodbujajo tudi svoje sodelavce ter prijatelje. Storiijo vse, da bi se pri delu, v njihovem okolju in v življenju na sploh spoštovali vrednote sodobnega sveta. Vrednote se oblikujejo ob delu kjer se tudi določajo prioritete kot so zadovoljstvo kupca, partnerski odnosi znotraj podjetja, spoštovanje raznolikosti kultur v internacionalizaciji poslovanja, nenehno iskanje novih izzivov, zazrtost v prihodnost in podobno. Delo v tujini organizirajo s svojimi ljudmi na ključnih položajih in v skladu z možnostmi v državi gostiteljici. Trgovske posle praviloma opravljajo z domačini. Premajhna so vlaganja v ključne kadre, ki poznajo delovanje podjetja in so sposobni prevzemati samostojno delo v tujini, zato so ti kadri še vedno deficitarni, tržno zanimivi in iskani. Šolski sistemi jih ne zagotavljajo in podjetja morajo sama poskrbeti za njihova specializirana znanja. Mobilnost zaposlovanja je relativno visok strošek za podjetje in zanj tudi ni velikega interesa zato je to strateško vprašanje Slovenije za uresničevanje novih zamisli na svetovnem trgu. Raziskovalno razvojno delo je v največji meri organizirano ob neposrednem vodstvu podjetja, kjer pa gre za razvoj lokalnih zmogljivosti se seveda tudi ustrezne razvojne službe razvijajo ob njih. Slediti morajo zahtevam države gostiteljice, ki predpisujejo pogoje za trgovanje na svojem območju in tisti del razvoja in raziskav, ki je vezan na te pogoje, je najbolje organizirati lokalno. Cene izdelkov in storitev in s tem obseg profita poskušajo določati glede na cilje trajnostnega razvoja dejavnosti, organizacije in okolja v katerem ta deluje v skladu s podjetniško kulturo. Udeležence okrog mize privlačijo in jih v trgovanju spodbujajo raznolikosti držav, njihovih kultur in razvojnih usmeritev. Navdušeni so nad Kitajsko in skromnimi ter inteligentnimi Kitajci, posegajo v islamski svet, spoznavajo Avstralske trge pa tudi Irsko, skandinavske dežele, Rusko federacijo predvsem pa imajo radi Slovenijo in si zato prizadevajo za njeno prepoznavnost v svetu. Ugotavljajo, da je svet vedno manjši in zanj so se že naučili oblikovati pravo ponudbo, ki jo nenehno izpopolnjujejo.

Zaključke Foruma in nove spodbude za prihodnja leta je povzel dr. **Janez Gabrijelčič**. Otoški forumi so znanstvena srečanja, kjer proučujemo vire in cilje odličnosti, ki je izrazito interdisciplinarna in multikulturna. Zato se ne izogibamo nobenemu vprašanju religioznosti, duhovnosti ali znanosti. Težnja k mednarodni, vesoljni, globalni odličnosti je nekaj svetlega, privlačnega in potrebnega za boljšo prihodnost vseh ljudi, ker je skupek vsega dobrega in uveljavlja pozitivne vrednote, čustva in usmeritve. Na svetu bi morali ustvariti okolje, ki bi vsem dajalo enake možnosti izživeti in trajno udeležati odličnost. Dragoceni so ljudje, ki znajo sodelovati in potrpežljivo iščejo poti medsebojnega povezovanja. Mednje se umešča naš Forum kot izobraževanje in iskanje vzorcev odličnosti povezovanja in sodelovanja zdravega dela in bogatega duhovnega življenja. Odličnost tudi razumemo kot priložnost, da bo naša generacija ohranila zanamcem zemljo zdravo v ekološkem, kulturnem in humanem smislu. Med osnove teorije in prakse odličnosti vključujemo: doseženi standardi kakovosti, ki so izhodišče za odličnost (1), odličnost je nenehno hrepenenje človeka po boljšem (2), pri odličnosti iščemo povezovanje zavestnih in podzavestnih človekovih procesov (3), pri odličnosti ima izjemen pomen vodja organizacije, ki je oblikovalec organizacijske kulture in motivacije posameznika (4), sprožila odličnosti so upanje, zaupanje, pogum in vera (5), odličnost je hrepenenje naše podzvesti in cilj naše zavesti (6), vztrajnost v dolgem časovnem obdobju in znanje nas vodita k odličnim izdelkom in storitvam (7), izboljševati je potrebno delavni prostor, povečevati znanje in uveljavljati načelo vsak dan več in bolje. Gradimo »Model odličnosti Otočec« ki temelji na povezovanju načel in vrednot:

- **A** ambicija, aspiracija, alternativnost, avtonomija, alternativa
- **E** energija, ekstra efekt, elan, etika, estetika, emocija, empatija, ekologija
- **I** izobraževanje, inovativnost, izboljšava, igrivost, ideje, implementacija, integracija, instinkt, intuicija, inspiracija, intelekt, interes, izvrstnost, iskanje, imeti, interdisciplinarnost
- **O** osebnost, odgovornost, okolje, organizacijska kultura, osmišljanje, odličnost
- **U** učenje, uravnoteženje, učinkovitost, uspešnost, upanje, ustvarjalnost, um,

Letošnjo Veliko nagrado odličnosti in mojstrstva je Forum podelil **Jožetu Colariču**, predsedniku uprave Krke tovarne zdravil za njegove dosežke izjemnega pomena za državo. Po oceni Foruma nagrajenec pozitivno motivira sodelavce, uveljavlja odličnost na mednarodnih trgih, vzorno sodeluje z Rusijo, Irsko in Kitajsko

katerih predstavniki so slavnostni gostje Foruma, nenehno izboljšuje rezultate upravljanja firme, deluje globalno, dolgoročno in celovito. V zahvali je nagrajenec poudaril, da si že 24 let prizadeva za uresničevanje poslanstva in vizije Krke kot samostojnega in finančno zdravega podjetja z tržno zanimivimi izdelki, ustreznimi proizvodnimi zmogljivostmi, razvito trgovsko mrežo, prisotnostjo od Dublina do Vladivostoka in zadovoljnimi lastniki. Nagrajenec sprejema nagrado tudi v imenu vseh zaposlenih v Krki kot spodbudo za nadaljnje delo in kot obvezo, da bodo storili vse za uspešnost in stabilnost Krke tudi v prihodnje.

Nagrado podjetju, ki je zaposlilo največ delavcev v letu 2005 na področju Dolenjske in Bele krajine je Forum podelil podjetju **S.E.P. Šentrupert**, ki oskrbuje Revoz s komponentami za pranje avtomobilskih stekel.

In ne nazadnje, odlična je bila na Forumu tudi **Nuša Derenda**, ki je zapela udeležencem in nagrajencema Življenje mimo naju bo odšlo in Med iskrenimi ljudmi.

Pripravila: Joža Miklič